

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és Hirdetési Iroda:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)
Telefon 330.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre 6.- kor. Egy hónap . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre 9.- kor. Egy hónap . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Előfizetési, hirdetési

és mindennemű pénzküldemények csak Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtázott számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

A lényeg.

A közös bank szabadalmának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatban a következő új intézkedést találjuk:

„Az osztrák-magyar bank köteles minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodnia arról, hogy jegyeinek a külföldi váltók árfolyamában kifejezésre jutó értéke a koronaérték törvényes pénzlába paritásának megfelelően állandóan biztosítva maradjon.”

Lukács László pénzügyminiszter szerint — akárki mit beszél is — a javaslatnak ez a rendelkezése biztosítja a készfizetés lényegét, tehát ez a fődolog, a többi pedig mind csak formáság.

Hogy mi itt a legfőbb dolog: arra majd alább jövünk rá, egyelőre pedig szedjük izekre a fentebbi tetteket, mert bizony azt a művelt nagyközönség nem igen érti meg s így ítéletet sem formálhat magának arról, vajjon igaza van-e hát Lukács pénzügyminiszternek, vagy nincs igaza? A kérdéssel szakszerűleg nem foglalkozóknak nehéz is megérteni, mert az a kijelentés, amire Lukács László támaszkodik: valami tíz valuta-fogalomnak az előzetes ismeretét tételezi föl.

Tudnunk kell először is azt, hogy mi az a koronaérték? A koronaérték előtt ugyanis nálunk is, meg Ausztriában is az ugynevezett ausztriai érték volt érvényben, 45 forintos pénzlábbal, ami

annyt tett, hogy 500 gramm kilenctized finomságu ezüstből 45 forintot volt szabad verni. Ennek a helyébe 1892-ben, a legelső valuta törvényénél fogva az aranyérték lépett, amelynek számítási egysége a korona, a pénzverés alapsúlya pedig a kilogramm lett, akképpen, hogy az értékpénzt képező aranyérmek 900 ezredrész tiszta arany és 100 ezredrész rezer tartalmazó ötvözetből veretnek, — veretik pedig egy kilogramm ilyen ötvözött aranyból 2952 korona s így következéskép egy kilogramm tiszta aranyra 3280 korona esik. Mai pénzrendszerünkben tehát a törvényes pénzláb az aranykorona, amely egy kilogramm ötvözött aranyban 2952-szer foglaltatik. Ez tehát az ugynevezett aranykorona érték. Ebből most már az is látható, hogy mi különbség van az aranyérték és az aranykoronaérték között. Az aranyérték mindig tiszta sáráranyot fejez ki, az aranykoronaérték pedig mindig csak ötvözött aranyot jelent.

A magyar valuta, vagyis a magyar fizetési eszköz 1892 óta, tehát szintén az aranyra van fektetve. Már most a nemzetek megállapítják egymás között, hogy valutáik a nemzetközi forgalomban, egymással szemben mennyi tiszta aranyértéket fejeznek ki. A megállapított érték a valuták nemzetközi paritását, vagyis az ugynevezett aranypontot fejezik ki. Így például egy angol font

egyenlő 24.17 koronával, vagyis a magyar koronaértéknek az angol fonttal szemben 24.17 korona az aranypontja.

Tudjuk, hogy a nemzetközi forgalom lebonyolítása váltókkal történik, még pedig az ugynevezett ércváltókkal, ami annyit tesz, hogy azokat mindig aranyban kell fizetni — a magyar ércváltókat tehát a magyar aranykoronaértékben kell kifizetni. Már most Lukács szerint a készfizetésnek az a lényege, tehát az a legfontosabb, hogy ha egy ilyen magyar ércváltót kell kifizetni osztrák-magyar bankjeggyel: akkor ezt a bankjegyet a külföld annyi értékben fogadja el, mint amennyi koronát ér a magyar aranyérme a nemzetközi ércparitás megállapított aranypontja szerint. Egy szóval Lukács László szerint az a készfizetés lényege, hogy a papiros bankjegyek a nemzetközi forgalomban is annyi aranykorona értéket érjenek, mint amennyi a bankjegyekre rá van nyomva. Már most, ha ezt el lehet érni anélkül is, hogy a közös bank jegyeiért kötelezőleg aranykoronát adna: akkor el van érve a cél, a lényeg, amire törekszünk.

Igy Lukács László, akinek ebben tökéletesen igaza is van és csak abban nincs igaza, hogy a készfizetésnek ez lenne a leglényegesebb kelléke, mert ezenkívül van még másik kettő, amik amannál jóval lényegesebb, — ez a másik kettő azonban nem lesz elérve a

Eljegyzés.

Ira: Boros Lajos.

A Grünhutokra ma nagy nap virradt fel. A sokszor megbeszélte, elképzelt s leimádkozott szent nap. Amelynek eljövetele Grünhut mama öreg idők óta még egyetlen egyszer sem felejtette el kikönyörögni a Mindenható Örökkévalótól a péntek esteli gyertyagyújtás után.

Ez a nap a legidősebb leányának, a család büszkeségének, az okos, komoly Szerénának az eljegyzési napja. Végre megérkezett és felforgatta, megdolgoztatta s kifárasztotta a három éves csöpp kis görbelábú Mórckától kezdve a kérges kezű, munkától, gondtól meggömbölyödött hátu öreg Grünhut papát is.

Grünhut mama már hajnalban talpon volt, hogy kéz alá készítsen mindent a direkt erre a napra drága pénzen felfogadott Weinbaumnénak, a híres ünnepi szakácsnének, aki — haj, — de sok kiéhezett menyasszonynak csinálta már meg a ráncosképzű, fehérhaju matrona korában is emlékezes aranylevest.

S folyt a sütés főzés egész nap. Mert sokan lesznek. Nagy a család mindkét részről. S bizony tisztességgel el kell látni azokat, mivelhogy alaposan meg lesz kritizálva itt minden a szerető rokonok s jó szomszédok által.

Főt is a feje eleget szegény Grünhut mamának és papának, hogy honnan kölcsönözzék ki a hiányzó dolgokat?

A fúrge lábú baktis Rózuska egész nap mást se csinál, minthogy egyik rokontól a másikhoz szaladgál. — Egyiktől tányéaokat, másiktól cagokat, a harmadiktól poharakat, székeket stb. kér kölcsön.

Estefelé aztán hozzálát a menyasszony a két nagyobbik lánytestvér asszisztálásával a két eljegyzési asztalok elrendezéséhez.

De előbb átvizsnek minden nagyobb butort a hálószobába, hogy helye legyen annak a két hosszú ikszlábu korcsmaasztalnak, melynek feladata lesz becsületesen görnyedezni a bőven rárakott ételek és italok súlya alatt. Fél 8-ra, mikor a vőlegény és családja megérkezett, el volt helyezve az utolsó szalvéta is, sőt mindkét asztalra jutott egy-egy óriási virágbokréta is, melyeket a gavallér vőlegény s annak öccse küldtek.

Mikor aztán együtt volt az összes rokonság s szomszédtság, letelepedtek a tisztán s izlésesen elrendezett asztalokhoz. Az öregek az egyik, a fiatalok a másik asztalhoz s megkezdődött az ünnepi lakoma.

Mindenki evett, csak a szegény Grünhutné és a boldog menyasszony nem.

Szegény Grünhut mama! Mindenre volt ideje, csak enni nem. Hol a konyhába futott egy kicsit intézkedni, hol a fiatalok asztalához ugrott s az asztalfőn egykedvűen hall-

gató menyasszony vagy a mellette rákvörösré pirult s izgatottságtól erősen izzadó homlokát törölgető vőlegény nyakába borulva hullatta túlradó anyai szeretetének bőven ömlő könyzaporát azok nyaka közé; hol pedig a vendégeket, de főként a mellette, illetve az asztalfőn Grünhut papa mellett szélesen trónoló „édes nászasszony“-t tömté volna tele mindentféle jóval.

És az „édes nászasszony“ terjedelmes térfogatához méltóan, a legnagyobb könnyűséggel tüntette el az oda kínált husok elképzelhetetlen mennyiségét.

Lassan-lassan, mikor már az éhes vendégek a jóllakás első stádiumához érkeztek és midőn már az előre kiválasztott hat kr.-os hasadt tányért a kis Rózuskának — fontoságának teljes tudatában — sikerült oly erővel földhöz csapnia, hogy az ezer darabra tört, megindult a tere-fere, a dicsekvés, panaszkodás, szapulás kifogyhatatlan özöne.

— Bizony, — dicsekszik a jóllakástól alig pihegve özv. Rótholz Árminné, a lányos mamák szokott édeskes mosolyával öt alázatosan hallgató Grünhutnének — az én Józsim, de ne haragudjék édes lelkem, sokkal, de sokkal jobb parit is csinálhatott volna! Kínáltak már neki 5000 frtos lányt is. Bizony! . . . És higgye el, meg érdemelte volna.

— Meg . . . meg, bőlint rá alázatosan Grünhutné.

Lukács-féle javaslattal. A bankjegyeknek aranyérték paritása — kötelező készpénzfizetés nélkül — ugyanis még mindig nem biztosítja azt, hogy a magyar (állami és egyéb) papirosok valóságos aranyérték gyanánt honoráltassanak a külföldi piacokon, — vagyis hiába tartjuk mi fenn pénzparitásunkat a belföldi piacon: a külföld azért — kötelező készpénzfizetés hiányában — valutánkat aranyként nem honorálja s papírjainkat nem tekinti aranyértékűnek.

Ez tehát a másik lényeg, amiről Lukács László hallgat; de van egy harmadik lényeg is, amely ránk nézve a legeslegfontosabb, az a valóság tudniillik, hogy a kötelező készpénzfizetés a jövőben felállítandó külön magyar bankra nézve aranyérfedezetet, a nem kötelező készpénzfizetés pedig ezüstérfedezetet jelent. Ez a lényeg, a többi mind csak — formáság!

Az indemnitást elfogadták.

A képviselőház ülése.

A tegnapi ülés végén történt incidens folytatásaképpen Polónyi Géza határozati javaslatai körül indult meg a mai tanácskozás, azonban már igen megcsökkenett érdeklődés mellett. Lipcsey Ádám halála nagy és őszinte részvétet keltett.

Berzeviczy Albert elnök negyedtizenegy órákor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét. Elnök meleg szavakkal parentálja el Lipcsey Ádámot, aki tegnap meghalt.

Polónyi határozati javaslatai.

Következik az indemnitás részletes tárgyalásának folytatása.

Az 1. §-nál

Polónyi Géza kér szót és a házszabályokra hivatkozva kifogásolja, hogy tegnap benyújtott határozati javaslatai fölött az elnök nem engedte meg a részletes vitát.

Elnök konstatálja, hogy nem tért el a szokástól, mert a címnél megengedte, hogy a szónokok reflektájanak az általános vitá-

ban elhangzott beszédekre, azonban minden egyes szakasznál ez nem lehetséges. Különben is nehéz megállapítani, milyen összefüggésben vannak Polónyi határozati javaslatai az első szakasszal.

Polónyi Géza tudomásul veszi az elnök kijelentését és indokolja a tegnap benyújtott határozati javaslatait, amelyekre nézve a pénzügyminiszter felvilágosításait kéri. A francia kamaráknál hivatalosan konstatálták, hogy a Rothschild-házzal hivatalosan tudatták, milyen feltételek mellett kaphatja meg a magyar kormány az egész kölcsönt, de ezt a Rothschild ház nem tudatta a magyar kormánnyal, hogy így a maga számára bizottsága a hasznót.

Elnök a vitát bezárja és elrendeli a szavazást.

A Ház az 1. §-t elfogadja és Polónyi határozati javaslatait melőzi.

A többi szakaszokat felszólalás nélkül fogadja el a Ház és a harmadszori olvasást a holnapi ülés napirendjére tűzte.

Kövekezik

az Adria tengerhajózási társasággal kötött szerződés

becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Báró Lévy Lajos előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Cserny Károly (munkapárti) a végleges szerződés megkötését illetőleg van kérése a kereskedelmi miniszterhez. Az Adria működése iránt a magyar közgazdasági világ csak elismeréssel lehet. A személyzet helyzetének javítását kéri és ezt ajánlja a kereskedelmi miniszter figyelmébe.

Elnök a vitát berekeszti.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben elfogadja.

Következik

a folyékony és gáz-nemű bitumenekről és a kálisókról.

szóló törvényjavaslatok.

Elnök jelenti, hogy az előadónak a tárgyalás módjára van javaslata.

Kenedy Géza előadó javasolja, hogy mind a két javaslat egyszerre tárgyalassék. (Helyeslés.)

Elnök: A Ház így határoz. Jelenti, hogy a pénzügyminiszter Wainer Aladár miniszteri tanácsost bizta meg a szükséges felvilágosítások megadásával.

Kenedy Géza előadó ismesteti és elfogadásra ajánlja a javaslatokat. A monopóliumok behozatala főképpen azért szük-

séges, mert a magánvállalkozás nem tudja a gazdasági művelésnek ezt az ágát tökéletesen művelni. Szerzett jogokat csak igen részben érint a javaslat.

Hosszadalmas és unalmas beszéde után a függetlenségi párt nevében Dósy Zoltán állt fel szólásra.

A közgyűlés előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Ma délután tartotta meg Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ülését, amelyen úgy a rendkívüli, mint a később megtartandó rendes közgyűlés tárgyait készítette elő és tárgyalta a bizottság.

Hosszabb vitára két tárgy adott okot, egyik a rendkívüli közgyűlést kérő indítvány tárgya, az ohati bérletek kérdése volt, amelyről más helyen emlékezünk meg, a másik az iparosházépítésének ügye. Az elsőben új intézkedés megtételét, új árverés kitűzését javasolja a bizottság, a másodikban pedig azt, hogy a kért téglasegélytől eltekintve minden más kért segítséget adjon meg a közgyűlés.

Jelen voltak.

Dé'után három órákor nyitotta meg az elnök a bizottság ülését, amelyen Vecsey Imre főjegyző elnöklete alatt jelen voltak Magoss György dr főügyész, Vargha Elemér és Medgyaszay Miklós tanácsnokok, Aczél Géza főmérnök, Bacsó Dezső dr, Fejér Ferenc dr, Csanak József, Freund Jenő dr, Kernhoffer József, Poroszlay László, Rickl Antal, Svarcz Vilmos, Szilágyi Imre és Tóth Emil dr jegyző.

Az új államsegély.

Tóth Emil dr. ősmertette a tanács javaslatát az új államsegély felosztására vonatkozóan. A javaslat szerint a tanács az idej felosztásnál is a miniszter rendeletét és az ahhoz mellékelte kimutatást vette alapul s figyelemmel volt a közgyűlésnek az előző államsegély felosztására nézve elfoglalt álláspontjára.

Kernhoffer József kérdést intéz az elnökhöz az iránt, hogy a kisebb fizetésű szolgák és alkalmazottak miért nem részesülnek az államsegélyben.

— Aranybánya a mestersége — folytatja tovább az anyós kolléga. — Három legénygel dolgozik s ő maga a negyedik. Mert hát nem úgy neveltem én, hogy fázzelek a munkától.

— Az Isten áldja meg a jó természetét, — örvendezik Grünhutné.

— Hát nem is lehet más! Hisz az én fajtám! — hencog az elbizakodott vendég. — S amellett, nézze csak meg lelkem jól! Milyen szép ember!

Majd Grünhutné többszöri lelkes fejbólintása után sóhajva folytatja:

— Így van az lelkem Grünhutné! Fiatalság bolondság! Ő a fejébe vette, hogy Szerén szereti s ne adj Isten azt belőle kiverni! Már bevallom, édes Grünhutné asszony, hogy bizony eleinte nekem sehogy se tetszett ez a parti!

De hát tudja lelkem, hogy milyen egy anya! Inkább a fejemet vágják le, semhogy az én drága fiam boldogtalanná legyen!

A vén anyaboszorkány elfelejtette már, hogy két órával ezelőtt még kiáltozással fenyegette az ő fiát, hogy ha azzal a „kivül cifra, belől rongy” koldus fajzattal eljegyz magát.

Pedig édes nászasszony, — siet a szót átvenni Grünhutné, mikor a jövődöbéli ellenlábasa egy percre elhallgatott, — higgye meg az én Szerénám sem megvetendő parti! Az igaz, hogy pénze nincs, de okos,

dolgos és ami a legszebb, művelt — édes nászasszony — nagyon művelt!

— No, abból ugyan nem él meg!

— Az igaz, — hagyja helyben Grünhutn mama — de szép ám nagyon! Volt is neki kérője elég! De hát szörnyen válogatós a drágám! Nem megy akármilyen faragatlan tuskóhoz — szokta mondani nekem, mikor egyik kérőt a másik után kosarazott ki, — Tudja lelkem nászasszony — olyan gusztyusos férfit akart ő mindig, mint ami kedves fiunk, a Józsi.

— No akkor jó izlése van! — s a két mama sokáig szótlán gyönyörűséggel szemléli a legjobb akarattal sem szépnek mondható, erősen szögletes arcú, kifejezéstelen tekintetű vőlegényt.

Éppen ezen gondolkodik a szegény menyasszony is, mikor a szóltan mellette ülő, esetlen vőlegényére tekint.

Tehát erre vártam — susogja magában szomorúan — erre a szögletes, műveletlen, durva bádogosra? S finom fehér kis arcát, melyen az apró csalódások szakadatlan láncolata, a hiábavaló vágyakozás s hosszú leányságának kinos vergődése eltítkolhatatlan nyomokat hagyoit, megadóan hajtja mellére.

Ilyen leti a képzeletében finoman megrajzolt álom-lovag? Ennek a kidolgozott, nehéz kéznek a durva érintése váltja majd fel a tűzszikrákkal, villamossággal teitett levegőjű, álomtalan éjszakák édes aprólékos-

sággal kidolgozott álom ideáljainak meleg, izgató támogatását.

Ez a vastag, barnáspiros nagy érzékies száj van hivatva az oly sóvárogva várt bübajos csókok menyországát vele megismertetni?

Összeborzong. Finom, kis alakján végigfut a hideg.

— Hát férjhez kell menni? Ilyenhez? Így? Minden érzés nélkül? Csakhogy legyen mit enni?

Intelligens lénye kétségbeesetten tiltakozik a megélhetés problémájának eme kegyetlen megoldásán.

Lázasan kutat elméjében valami enyhébb megoldás után. Nincs semmi... semmi.

Reménykedve tekint vőlegénye arcába. De rémülten kapja le szeméit annak szerelmesen, csillogó, buja tekintete elől s révedező szemekkel, segélykérőleg néz anyja boldogságtól kipirult arcába s onnét a körülte nevetgelők közönyös arcába.

— Nincs... nincs menekvés!

S mikor édes anyja könyes szemekkel jön hozzá s csókolgatva, simogatva kérdi:

— Boldog vagy édes gyönyörűséges leányom?

Megadóan s fázékonyan összehúzódva, mint a kis madár, melyet az élet szele megtépezott, suttogja:

— Boldog vagyok mama! Boldog!

Vecsey Imre főjegyző felvilágosító szavai után, hogy ugyanis az államsegélyben csak azok részesíthetők, akiket a miniszteri rendelet felsorol, ezek között pedig csak azok vannak, akiket a fölöstási tervbe fölvettek, a bizottság a fölöstási tervhez hozzájárul és javasolja a közgyűlésnek, adjon fölhatalmazást a tanácsnak, hogy az államsegélyt rögtön ki is utalványozhassa.

A köveztvám.

A jog és pénzügyi bizottság tekintettel arra, hogy a köveztvámszedési jogra vonatkozó engedély 1911. év márciusában lejár, javasolja a közgyűlésnek, hogy e jog egyévre szóló meghosszabbítása érdekében írjon föl a kereskedelemügyi miniszterhez, egyben utasítsa a mérnöki hivatalt, hogy készítse el azt a kimutatást, amelynek alapján köveztvám-díj szabályzat módosítását fogják kérni.

Az iparosház.

Az előadó fölolvasta azután a debreceni ipartestület kérvényét, amelynek kapcsán bemutatatta az ipartestület az iparosház terveit s felsorolta azokat a dolgokat, amelyeket Debrecen városától segélyként kér.

A beadvány szerint az iparosházban nyerne elhelyezést az ipartestület, a munkásbiztosító, az iparos kör, az iparos hitelszövetkezet, az iparos-szálló és az iparos inas otthon.

Az építkezés költségeit 320,000 koronában állapították meg, amelyet kölcsönből fedeznének. E kölcsön annuitását viszont az iparosház 17,500 koronára előirányzott jövedelméből fizetnék.

A várostól azt kéri az ipartestület, hogy engedje át használatra a Burgundia-utca sarkán levő Csapó-utca 33., 35. számú kettős telket, engedje meg, hogy e telkekre a szükséges kölcsönt fölvehessék s végül adjon a város az építkezésekre másfél millió téglát.

A kérdéshez elsősorban Aczél Géza főmérnök szólt föl. Először úgy látszik — mondta — hogy sok, amit az iparosok kérnek, de végül be látni, hogy kérésük igazságos. Debrecennek pártolnia kell az iparosokat. Be kell látni, hogy a kisipart amely most sajnos meggyöngyült, visszaesett, tartotta fenn a multban is Debrecennek városi jellegét. Fontos az iparoslanonc nevelés, amely hivatott, derék iparosokat akar teremteni. A telket különben is iparos célra tartották fenn már régi idők óta. Kéri, adják meg az iparosoknak, ami, kérnek.

Freund Jenő dr indítványára a bizottság kimondta, hogy a másfélmillió téglán kívül minden más kérés félrehevését javasolja a közgyűlésnek, de kimondani kéri, hogy a város úgy az építkezés, mint a finanszírozás kérdésében magának felügyeleti jogot biztosít.

Egyéb ügyek.

Javasolja még a jog- és pénzügyi bizottság annak kimondását, hogy az egymillió kölcsön jóváhagyását sürgessék meg, a tanácsot pedig hatalmazza föl, hogy a kölcsöntől 500,000 koronát fölvehessen és abból a legürgebb dolgokat fizesse ki. A hárommillió kölcsön fölvételekor azután ezt az 500,000 koronát vissza kell fizetni.

Özvegy Szepesi Sándorné amaz ajánlatát, hogy a séta tereken padokat állít föl s ezzel szemben csak azt kéri, hogy azokon reklámtáblákat alkalmazhasson, nem ajánlja a bizottság elfogadásra.

Ugyancsak nem ajánlja Csáky János vágóhídi igazgató ama kérésének teljesítését, hogy a hatásköre alól elvett huszvizsgálat után élvezett díjak elvesztéseért kárpótlásul 800 korona személyi pótlékot adjanak.

Végül pártolásra ajánlja a jog- és pénzügyi bizottság Jásznagykunszolnok vármegye föllíratát, amely a korcsmáknak vasárnapi zárvatartásáról szól.

Az ülés este hat órakor véget ért.

Költözködés miatt

cipő, kalap
rendkívül olcsón kapható

GLÜCK EDE

czipőáruházában
a Barakban.

A Komlóssy-család irodalmi alapítványa.

Említettük, hogy néhai Komlóssy Arthur örökösei nagyobb alapítvánnyal óhajják az elhunyt nevét a Csokonai-körben megörökíteni. A család már meg is valósította e szándékát: a napokban 1000 koronáról szóló betéti könyvet adott át a Csokonai-kör pénztárosának és ez összeg rendeltetéséről alapuló oklevelet állított ki, amelyet a következő szép levél kíséretében juttatott el özv. Komlóssy Arthurné urnő Géresi Kálmánhoz, a Csokonai-kör elnökéhez.

Tekintetes Választmány!

Néhai férjem elhunyt alkalmával a Csokonai-kör részéről többféle alakban: a halálesetről kiadott külön gyászjelentés, a ravatalra helyezett koszoru, a 350—910. ügysz. a. hozzánk intézett meleghangu levél útján s a kör igen tisztelt vezetősége által személyesen is nyilvánított valóban megindító szíves részvételt fogadja a Csokonai-kör Tekintetes Elnöksége és Választmánya mind magam, mind gyermekeim s az egész Komlóssy-család nevében is mélyen érzett, hálás köszönetemnek őszinte kifejezését.

Abból a célból, hogy annak a bensőséges kapcsolatnak, mely a Csokonai-kör és néhai férjem, mint a Kör egyik alapítója, majd éveken át volt I-ső alelnöke között, több, mint két évtizede fennállott, — maradandó emléket állítsunk, az ő emlékeztére gyermekeimmel együtt 1000 koronás alapítványt teszünk, melynek tőkeösszegét a Debreceni Első Takarékpénztárnál betéti könyvben elhelyezvén, a betéti könyvet a Csokonai-kör jelenlegi pénztárosának egy-

idejűleg hezeihez át is adtuk. — Ezen alapítvány kamatai időnként a. /- alatt ide csatolt alapító-levélben körvonalozott irodalmi pályázat jutalomdíjára fordítandók, kezelésére pedig, valamint a pályázat időnkénti kihirdetésére s a pályaművek megbírlására és a pályadíj kiadására a Csokonai-kört kérjük fel.

A megboldogult férjemnek annyira szívéhez nőtt Csokonai-kör továbbá, működésére gyermekeimmel együtt Isten áldását kérem s őszintén kívánom, hogy szép és nemes hivatását, minél sikeresebben betölthesse és Debrecen város kulturális felvirágzásának mindenha jelentős tényezője maradjon.

Debrecen, 1910. november 30.

Kiváló tisztelettel

Özv. Komlóssy Arthurné.

Az alapító oklevélből, melylyel a Csokonai-kör vájasztmánya legközelebb fog behatóan foglalkozni, csak azt az egyet emeljük ki, amely az alapítvány hovafoordításáról szól. Eszerint az alapítvány kamataiból minden öt évben oly pályadíj tüzendő ki, amely Debrecen város kulturtörténetéből, de főképp irodalom történetéből merített tudományos becsü írásmű jutalmazására szolgál.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán Robert és Bertram a naplopók királyai énekes bohózat. Csütörtökön Sasfiók dráma Gazdy Aranka bucsuja a szinpadtól. Pénteken A testőr vigjáték. Ujdonság. Szombaton A testőr vigjáték. Vasárnap délután Ripp van Winkle operette. Este A testőr vigjáték.

* **A testőr szombaton.** Molnár Ferenc nagyszabásu ujdonsága nem pénteken, mint eredetileg jelezve volt, hanem szombaton kerül bemutatóra. A kitünő vigjáték különösen scenikailag nagyobb feladatot ró a rendezőre és így annak helyes beállítása miatt az igazgatóság jónak látta egy nappal eltolni a premiert csak hogy minél jobb előadásban mutassa be Molnár Ferenc szenzációs új darabját. A címszerepet Thury Elemér játssza, aki most jutott igazán az ő egyéni és sajátos erejéhez mért nagy feladatához. A színésznő T. Csige Böske adja, akinek szintén ezer alkalma van pompás színjátszó tehetségét teljes erejében bemutatni. Kitünő szerepe van még Rónai Henriknek, Nádor Zsigának és Ligeti Lajosnak. A darabot maga Zilahi Gyula rendezte nagy körültekintéssel és ismert genialitásával.

NÉVJEGYEKET !!
~ ~ ~ jutányos árban készít ~ ~ ~

HOROVITZ ZSIGMOND
könyvnyomdaja

Debrecen, Piac-utca 12. szám

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők
4 forintért kaphatók a

Központi Cipő és Kalap Nagyáruház-ban
„Központi“ címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Királyi örömök.

— Őfelsége a napokban kihallgatáson fogadott egy autogramgyűjtőt. Megnézte gyűjteményét beírta a nevét és így szólt:

— Nagyon dicséretes munka. Nagyon örülök, hogy magyar ember a tulajdonosa.

Hogy mi van dicsérni való egy autogramgyűjteményen, nem tudom. Még kevésbé, hogy miért örül a király azon, hogy a könyv magyar emberé. E kis mondat mély bepillantást enged a királyok örömeibe. Vegyük sorra őket.

A király örül:

ha esik az eső,
ha szép és meleg az idő,
ha a takarmány bőséges,
ha a repülőgép repül,
ha a német császár jól utazott,
ha egy bűnös megkerült,
ha a képtárlat megnyílt,
ha a tárlatot bezárták,
ha egy énekes jól énekelt,
ha egy autogramgyűjtemény tulajdonosa magyar ember,

ha egy cseh bajnok győztes lett az uszóversenyben,

ha a magyar anyák jól sikerült táncmulatságot rendeznek,

ha egy apamén Bábólnára érkezett,
ha a csigakiállítás a fajcsigák nagy aranyérmét osztrák csiga kapta,

ha a nemzetközi konzervkiállítás a magyar becsinált csirkekonzerv vitte el a díszlevelet,

ha a meglőtt hajtóknak nem a szívébe, hanem csak a combjukba ment a sörét,

ha Robicsék Rolánd bélyeggyűjtő megszerezte a nikaraguai zöld östöt 1837-ből, Kikiriki átnyomattal és így bélyeggyűjteménye teljessé lett.

Ilyenek a királyok örömei. Szegény királyok.

Harc a szeszes italok palackjai körül.

Ankét a minisztériumban.

A kereskedelmi minisztériumban tegnap országos ankét volt a szeszes italokat tartalmazó zárt palackok kötelező mérték megjelölése tárgyában. A kérdés kicsinynek látszik, de izgalomban tartja az egész ország kereskedőit s a debreceni kamara is ismételtlen foglalkozott már vele. A mértéktörvény és a csomagolt árucikkek mennyiségtörvénye írja elő kötelezősül ezt az új hitelesítési kényszert. Az ankét Debrecenből. Fürst Ödön mint a sörkereskedők országos egyletének elnöke és Szávay Gyula kamarai titkár vett részt.

Fürst Ödön a kereskedők nevében csatlakozott ahhoz a felfogáshoz, hogy ezekre az új rendelkezésekre nincs szükség és azok semmi irányban nem hasznosak.

Szávay Gyula azt mutatta ki, hogy ma-holnap a kereskedőnek egész idejét és erejét az veszi igénybe, hogy a sokféle rendtartási szabályzatot betartsa, üzlettel már alig is foglalkozhatik. Törvénynek ott van értelme, ahol azt a milliók vagy százezrek által képviselt közérdek kívánja s az a törvény jó, amelyet

mint szükségszerűt és indokoltat a népesség közörömmel fogad. Abban hogy a pezsgős, likőrös, konyakos sőt fajboros palackok ürmértéke kötelezőleg megjelöltesse a kereskedő címével együtt, a közérdeknek semmi szüksége nincs.

A fényűzési italok fogyasztói vigyázhatnak érdekeikre, a szegény ember pedig, vagyis a nagytömegű közfogyasztás liter számra vásárolja borát. Az egyetlen cikk, melynek nagy forgalma közfogyasztás részére zárt palackokban történik, a sör. Ennél igenis kívánatos a normal palack típusok előírása. A tervezett komplikált rendelkezések csak a közigazgatási hatóságoknak adnának új beavatkozási területet, még pedig szeszes, tehát népszerű irányban. E rendelkezéseket nem az élet kívánja, hanem egy régi rossz törvény holt betűje.

Szükségtelenek tehát a rendelkezések s a kormány eleget tesz lelkiismeretének, ha csupán a sörre rendelkezik. Ami a felelősséget illeti, csomagolásért csak a csomagoló lehet felelős, nem a kiskereskedő. Hosszu halasztási időt kért, hogy azalatt felejtse el mindenki, a kormány is ezt az ügyet.

A DEBRECZEN

tisztelt hirdetőinek!

Karácsonyi számunk oly **rendkívüli nagy példányszámban** és oly nagy terjedelemben fog megjelenni, hogy ezen szám összeállítását és nyomását jóval előbb kell megkezdenünk. Igen kérjük tehát a tisztelt hirdető közönséget, hogy erre a számra szánt hirdetéseit **mihamarabb adja fel, hogy megfelelő elhelyezéséről gondoskodhassunk.**

A „DEBRECZEN”
Telefon 330. kiadóhivatala.

Az ohati bérletek.

Uj árverést tűznek ki.

A napokban foglalkoztunk már az ohati bérletek ügyével s azzal a kérdéssel, hogy az árverés sürgős megtartása a városnak nem érdeke s ezzel kapcsolatban rámutattunk arra a körülményre, hogy az árverési feltételek az árverés eredményét veszélyeztetik.

Az árverésről ugyanis a közzétett hirdetmény és a nyilvánosságnak szánt árverési feltételek nyomán azt tudta az érdeklődő közönség, hogy az aki a bérletet ki akarja venni, az köteles a jelenlegi bérlő által emelt épületeket is átvenni, amelyek pedig 150,000 korona értéket képviselnek a leltár szerint.

Ez indított több debreceni tekintélyes gazdát arra, hogy az ohati bérletek ügyében rendkívüli közgyűlés tartását kérje. A közgyűlés összehívását kérők indítványukban elmondták, hogy a tanácsnak a törvényhatóság értelmében nem is volt joga az árverési feltételeket megállapítani, mert arra

a törvény világos rendelkezése csak a közgyűlést jogosítja föl.

Ez indítvány nyomán vette tárgyalás alá az ohati bérletek ügyét a jog- és pénzügyi bizottság és teljesen azt az álláspontot foglalta el, amelyen az indítványtevők állanak.

A kérdés tárgyalásánál kitűnt ugyan hogy a tanács, amikor határozatát az árverés kitűzésére meghozta, kimondta azt is, hogy nemcsak az épületek átvételének kötelezettségét tartják meg az árverést, hanem úgy is, hogy a város az épületeket maga veszi át és azokat is mint bértárgyakat adja bérbé a bérlőknek. Ez azonban sem az árverési hirdetményben, sem a feltételekben kifejezést nem nyert.

A bizottság tehát arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tanács javaslatával szemben új árverés kitűzését javasolja.

A tanács javaslata Jánossy Zoltán, Kertész István és társai indítványával szemben az volt, hogy a tanács intézkedését a közgyűlés hagyja jóvá. E javaslatot azzal okolta még a tanács, hogy a tanácsi határozatban foglalt föltételeket, amelyek az épületek átvételére vonatkoznak a közgyűlés egy előző határozatában jóváhagyta és a tanácsi határozatban benne van, hogy az árverést két irányban tartják meg, először arra, hogy a bérleteket az épületekkel együtt át kell venni, másodsor pedig úgy, hogy az épületeket a város veszi át s így bocsátja azokat használatba.

A bizottság azonban e javaslat mellőzésével abban állapodott meg, hogy javasolni fogja a közgyűlésnek a következőket: Bár a tanács az eddig követett gyakorlat szerint s a város érdekét megvédve járt el, mégis, hogy formai tekintetben se legyen kifogás emelhető az árverési feltételek ellen, a közgyűlés az árverés határnapját egy hónappal tolja ki és az árverési föltételekbe és hirdetménybe is tegye be, hogy az árverést az épületek átvételének kötelezettségével és anélkül is megtartják.

Ez a javaslat kerül a csütörtöki rendkívüli közgyűlés elé.

UJDONSÁGOK

Mikor őt ismertem...

Mikor őt ismertem, nyíltak a virágok.
Orgona és rózsák mind-mind már virágoztak.
A kis méh zümmögve szállt a rózsatőre,
Hisz akkor tavasz volt. Szerelmünk vezére.

Amikor a csókját lelkem megízlelte,
Amikor a karom szűz testét ölelte,
Akkor már peregetek az őszi levelek.
Ez az ősz volt lelkem egyetlen öröme.

Amikor a mezőt fehér hó takarta,
És didergő lelkünk összebujva-roggyva
Még egy csókot adva elvált mindörökké...
Ez volt az életem legzordonabb tele.

Amikor a fecske fészket rak a házon,
És a nap perzselőn süt a nagyvilágon,
Akkor jött ő vissza — sokára — örökre.
Ez a nyár hevített újra szép életre,
Ez volt a tavasznak, ősznek és télnek
Legszebb és csodásabb örök éltetője.

K. G.

Városatyá választás.

Függetlenségi jelöltek.

A törvényhatósági bizottsági tagok választása ma szerdán megy végbe. A városi választókerületek közül a Csapó-utca és Péterfia utca egy-egy, a Varga-utca pedig két bizottsági tagot fog választani.

A függetlenségi és 48-as érzelmeű polgárok is zászlót bontottak, hogy a saját

pártjukbeli képviselőt segítsék be városunk parlamentjébe.

A függetlenségi párt, mint tudjuk, nagy agitációt fejt ki a saját jelöltjei mellett és most már csak az egyes választókon áll, hogy a szavazáskor az elvet diadalra is segítsék.

Pártunk jelöltjei:

a Péterfia-utcán: Jóna János kereskedő,

a Csapó-utcán: Balázs Ödön gyógyszerész,

a Varga-utcán: Beregi Nagy Sándor és Csaih Sándor.

Jelölteink úgy személyi, mint elvi szempontból mindenképpen méltók arra, hogy a szavazók bizalma a városi törvényhatósági bizottsági tagsággal tisztelje meg őket és eddigi működésük bizonyoságot tesz arról, hogy a jövőben is képesek lesznek minden kívánalomnak megfelelni.

Különösen kérjük a függetlenségi polgárságot, hogy a szavazáshoz teljes számban vonuljon fel és szervezett erejével mutassa meg, hogy a függetlenségi polgárságban él még a pártja iránti szeretet és ragaszkodás.

Hgy mily fontos éppen pártszempontból is, hogy a pártunk által jelölt férfiakat küldjük be a város parlamentjébe, azt hosszasan fejtegetni nem kell.

Fel a választásra polgártársak!

A Péterfia-utcai választásnál Thieszen Arthur elnök működik, a Jóna-párt választási helye Darabos-utca 9. szám alatt van.

Karácsonyi ajándék a „Debreczen” előfizetőinek.

Lapunk kiadója előfizetőinknek egy értékes könyvet ad karácsonyi ajándékkul. A csinos kiállítású könyv egy kötet kitűnő elbeszélést foglal magában, melyet nemcsak azok a régi előfizetők kapják, akik előfizetési díjaikat már kifizették, hanem minden új előfizető is, aki a lapot megrendeit és legalább egy negyedévi díjat előre kifizet.

Előfizetési díjjal hátralékban levő t. olvasóinkat pedig felkérjük, hogy hátralékaikat december hó 23 áig rendezni sziveskedjenek, hogy a karácsonyi ajándékot ők is megkaphassák.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek a lapot újévig ingyen küldjük.

— **Debrecen lakpénzosztálya.** Minél drágábbak lesznek városunkban a lakások, a debreceni állami tisztviselők annál inkább érzik azt a sérelmet, amely Debrecenre akkor érte, amidőn a harmadik lakpénzosztályú városok közé jutott. E baj orvoslására az állami tisztviselők debreceni köre újabb fölterjesztést intézett Lukács László m. kir. pénzügyminiszterhez, kérve Debrecenre a második lakpénzosztályba való helyezését. A kör elnöksége a kérvényt másolatban megküldötte Debrecen három országos képviselőjéhez, Bakonyi Samuhoz, Tüdős Jánoshoz és Láng Lajoshoz azon reményben, hogy a képviselők mindent megtesznek ennek a várost és az állami tisztviselőket egyaránt érdeklő ügynek kedvező elintézése végett.

— **Közigazgatási bejárás.** A nyibátor-hajdusámson—debreceni vasút közigazgatási pótbejárását e hó 14-én és 15-én tartják meg Szücs András miniszteri osztálytanácsos jelenlétében. Kovács Gyula alispán a bejárásra meghívta Debrecen városát is, amelynek képviselőjében Magoss György dr. főügyész, Aczél Géza főmérnök és Rostás István főkapitány vesznek részt.

— **Uj ménék.** A földművelésügyi miniszter ma értesítette a városi, hogy a debreceni ménfép részére öt mént küldött.

— **Zsebkendők, harisnyák, csipkés asztalközép és futó, teás, kávé és ebédlő terítékek, angol női és férfi plaidek, kocsitakarók, kész női, férfi és gyermek fehérművek, kötények, fehér angora bőrök, mind hasznos és szép karácsonyi ajándék tárgyak. KARDOS LÁSZLÓ-nál, Debreczen, Kossuth-utca 9.**

— **Király Gyula arcképe.** Debrecen város néhai gazdasági tanácsosának Király Gyulának arcképét festette meg a Gazda kör. Az élelnagyságu, szép kivitelű arcképet a napokban leplezik le. A gazdák ezenkívül megfestették mellképét is, amely a Hortobágyi-csárda hivatali szobájában lesz elhelyezve. A szép képet Rujzó festette.

— **Szociálista gyűlés.** A debreceni szociáldemokrata-párt vasárnap délután 3 órakor a Margitfürdő nagytermében négygyűlést tart, melynek napirendje lesz: a sajtósabadság, gyülekezési és egyesülési jog és az általános titkos választójog.

— **Fakiosztás a szegényeknek.** Tegnap egész délután nyüzsgött-mozgott a rendőrség udvarán a sok szegény ember. A szegénység és nyomor találkát adott egymásnak a rendőrség Szent Anna-utcai épületének folyosóján és akinék nem jutott hely, az kiszorult az utcára, a kapu elé. Nagy dolog hozta együvé ezeket a rongyos embereket. Tegnap fakiosztás volt a szegények számára. A város ugyanis a maga hivatalos szegényeinek félre 1—1 öl tűzifát ad. Igaz ugyan, hogy a tél még eddig nem nagyon kegyetlenkedett és kedvezett a tűzifa híján szenvedő szegénységnek, de azért a meleg szoba mégis jól esik. A város szegényei hálások voltak a faadományokért és a lángoló hasábok enyhe melegénél egy-két percre elfeledik a nyomort és a szenvedést, melyet osztályrészül juttatott nekik az igazságtalan élet.

— **A modern várospolitikáról.** A Szabadiskola előadásainak során dr Rácz Lajos iparkamarai tisztviselő tegnap este érdekes előadást tartott a modern várospolitikáról, és előadását vetített képekkel is illusztrálta. Német mintákra hivatkozva mutatta be, milyen várospolitikát kellene üznünk, hogy a művelt nyugati államok színvonalát elérjük. A csatornázástól kezdve egészen a szünidei gyermek telepig minden apró részletét megmutatta a német modern városnak, melytől mi magyarok — sajnos! — még igen messze vagyunk. Az előadáson a vendégek sorában ott láttuk a többek között Kovács József polgármestert és dr Magoss György városi ügyészt is.

— **Öngyilkos öreg ember.** Püspökladányból jelenli tudósítónk, hogy Kovács Mihály 63 éves püspökladányi gazdálkodó tegnap délelőtt a saját lakásában egy nagy szegre felakasztotta magát. Mire megtalálták, már halott volt. Kovács Mihály több gyermekes családapa volt. Családja még csak nem is sejtí, hogy az öreg embert mi indította végzetes tettének elkövetésére.

— **Gazdátlan tárgyak elárverezése.** Az 1909. év folyamán a belvárosi rendőrkapitánysághoz beszolgáltatott azon tárgyaknak, és értékeknek, melyeknek tulajdonosai mind ezideig nem jelentkeztek, mint gazdátlan tárgyaknak a városi szegény-alap javára leendő elárverezését a rendőrkapitány elrendelte és ezen árverés határidejéül december hó 23. napjának délutáni 3 órája, helyiségül pedig a belvárosi kapitányság régi helyisége (Hatvan-u. 23.) tűzeit ki.

— **Magyar név.** Deutch Adolf dobozgyáros foyamodott a belügyminiszterhez, hogy úgy a maga, mint a fia nevét „Dénes”-re változtathassa. — Klein Lajos debreceni lakos pedig nevének Kálmánra való átválttatására kért engedélyt.

— **Gyermeknaptár.** Értékes ünnepi ajándékot csekély árért ad az 1911. évre szóló Gyermeknaptár, mely az Országos Allatvédő Egyesület kiadásában már 12 év óta jelenik meg. Elbeszélések, versek, történetek, mesék vannak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekekben a nagy természet és különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltsék. A gyermeknaptár egy koronáért legcélszerűbben postautalványon megrendelhető az Országos Allatvédő Egyesületnél, (Budapest, IX., Ernő-utca 11—13) mely a napiárakat portómentesen küldi meg a megrendelőknek.

— **Megalakult új pénzüintézet.** Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaság cég alatt 500,000 K, részvénytőkével új pénzüintézet alakult Debreczenben. Az igazgatóság tagjai lettek: Kazinczy Gábor nyug. kir. ítélőtáblai bíró, Berger Mór földbirtokos, Benedek Lajos főmérnök, Latinovich Mihály kir. műszaki tanácsos, Leszkay Gyula földbirtokos, Mandel Jenő a Tiszavidéki Mezőgazdák Szövetkezete igazgatója, Székely Albert a Bankegyesület r.-t. volt h. igazgatója, dr Vargha Elemér városi tanácsnok, valamennyien debreceni és es Gazdig Gyula takarékpénztári igazgató bettyóújfalui lakosok. A felügyelő bizottság tagjaivá megválasztottak: Sz. Jármy Tamás kir. főmérnök, dr Grósz Pál orvos, Király József gazdálkodó, dr Hajnal Dezső orvos és Radó Sándor biztosító intézeti főtitkviselő, helybeli lakosok. Az alakuló közgyűlés után megtartott igazgatósági ülésen az igazgatóság elnökévé Kazinczy Gábor, alelnökké Berger Mór, vezérigazgatóvá Székely Albert, jogtanácsossá pedig dr Balogh Géza ügyvéd választották meg. Az intézet a Wiener Adolf-féle, most épülő Piac utca 85. sz. alatti bérház első emeletén fogja működését február első napjaiban megkezdeni.

— **Állami altisztek panasza.** Az állami és törvényhatósági altisztek és szolgák legmostohább gyermekei az államnak. Országos szövetségük még a nyáron, július 17. és 18-án nagygyűlést tartott, amelyen feltárták rettenetesen nyomorult helyzetüket. Kezdfizetésük a fővárosban 700 korona, a vidéken 600 korcna. Hogyan lehet ebből a mi lakás és élelmüzsorás időnkben megélni, lakni, ruházkodni családostul? Ezer korona fizetésért tizenöt évig kell várniok és csak öt-öt évenként léphetnek elő. Ezek az állapotok az egyre dráguló időnkben napról-napra rosszabodnak. Ma már nagy az elkeseredés a szerencsétlen emberek között. A nyári nagygyűlés után monstre-küldöttség kérte a miniszterelnököt és a pénzügyminisztert, hogy segítsenek a sa nyaru helyzetükön. A miniszterek mindent megígértek. És nem történt semmi. Az állami altisztek és szolgák most írásba foglalták panaszait és egyelőre türelmesen várják az állami segítséget. Hogy meddig futja az időből és a türelemből, ez kérdés. Azért itt volna legfőbb ideje a mentésnek és segítségnek!

— **Halálozások.** A mai napon a következő haláleseteket jelentették be a debreceni m. kir. állami anyakönyvi hivatalnál: Szentimrei Károlyné ref. 45 éves, Molnár Eszter ref. 15 hónapos, Hadadi Sándor ref. 15 hónapos.

— **Alföldi Károly táncintézetében** a második tanfolyam, december hó 10-én megnyílt. Beiratkozni lehet Péterfia 2. szám alatt. Telefon 510. sz.

— **Butorok** mindentéle fa- és kárpított kivitelben **Killer Ede** cs. és kir. udvari szállító butorgyáros, Piac-utca 68. sz. alatti nagy butortelepén legutányosabb árban kaphatók.

Hunnia képei szépek!

Hunnia képei olcsók!

Hunnia képei tartósak!

Hunnia levelezőlapjai szenzációsak olcsóságban és kivitelben.

Hunnia műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.

Hunnia modern berendezésű és fényképeszeti műterem.

— **Festőminták** (gyönyörű tájképek, csendélet, rózsák) kölcsön is kaphatók Horovitz Zsigmond papírdzletében, Piac-utca 12. sz. (Stencinger-ház.)

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes ásványvíz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szilvási-Lipóci Salvator-forrás-vállalat, Budapest, Római körút 12.

A közönség köréből.

Kérelem Rostás István főkapitány urhoz.

Mióta Rostás István főkapitány ur áll a rendőrség élén nem egy ízben adta bizonyosságát annak, hogy a város polgárainak érdekeivel sokat törődik. Épen ezen okból akarjuk felhívni figyelmét egy olyan meguotránkozató anomáliára, amelyről talán nincs is tudomása. Igaz ugyan, hogy az ő engedélyével történik ott az alább említendő helyen minden, de aligha lehet értesülve azokról az igazán botrányos dolgokról, amik ott történnek.

Egy idő óta ugyanis a cseléd bálokat minden vasárnap és ünnepnapon a József kir. herceg-utca elején a Kis-Bikában tartják. Semmi észrevételünk nem lenne ez ellen, azonban már tűrhetetlen az a helyzet, ami ott van. Közel a főtérhez, egy keskeny szűk utcában ilyen bálokat tartani, nem épen vall helyes érzékre.

Eltekintve a lármától, már este 7 órakor tisztességes ember alig mehet el arra meguotránkozás nélkül. A korcsmából éktelen káromkodás, trágár szavak özöne hallatszik ki és a mi felháborítóbb, a berugott részeg kocsisok és katonák a korcsma ajtó elé kiállanak és ott az arra járó-kelők szemeláttára oly szemérmetlenül viselkednek, hogy undort kelt mindenkiben aki látja. Azt hisszük, hogy erről mit sem tud a főkapitány ur és épen azért ez uton hívjuk fel figyelmét erre és kérjük, szüntesse be a város egyik legforgalmasabb helyén a cselédbálokat és telepítse ismét oda, ahol ezelőtt volt.

Több József kir. herceg-utcai lakó.

TÁVIRATOK.

Szell Kálmáné meghalt.

Budapest, december 13. Szell Kálmáné, Vörösmarty Mihály leánya és Deák Ferenc keresztleánya ma délelőtt meghalt. Évek óta szívbaiban szenvedett és betegsége az utóbbi időben annyira rosszabbodott, hogy az orvosok a katasztrófát elkerülhetetlennek tartották. A kegyelmes asszony ma délelőtt Döbrentei-utcai lakásukon meghalt. Mint Vörösmarty Mihály leánya és Szell Kálmán felesége politikai, társadalmi és irodalmi életünkben a szó legnemesebb értelmében nagy és szép szerepet játszott. A nagyszónynak áldott szíve volt, sokat segített, jótékonykodott. Szell Kálmán, akinek gyászában mindenki igaz részvétellel osztozik, a Jelzáloghitelbank pénzügyi tárgyalása érdekében Párisban volt, ott kapta meg a gyászhiert és rögtön hazafelé indult.

Királyi kintüntetés Ujházinak.

Budapest, december 13. A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

„A Személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott

magyar miniszterelnököm előterjesztésére megengedem, hogy Ujházi Edének, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjának, a magyar színművészet terén eredményekben gazdag 40 évi működésével szerzett érdemeiért, elismerésem tudtul adassék.

Kelt Bécsben, 1910. évi nov. 30-án.

Ferenc József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

Ostromállapot Braziliába.

Rio de Janeiro, december 13. A kamara tegnap délután egyhangulag elhatározta az ostromállapot kihirdetését. A parlamenti immunitás épségben maradt. A lakosság teljesen nyugodt, mégis a legellentmondóbb hírek vannak forgalomban. A kormány által tett intézkedések azt az aggodalmat keltik, hogy bizonyos, titkosan működő erők mégis munkában vannak.

Lipcey Ádám halálához.

Budapest, december 13. A magyar közélet halottjának Lipcey Ádámnak váratlan és tragikusan szomorú végét, mély részvétellel fogadták mindenütt. A közélet érdekeiben és szolgálatában eltöltött munkás élet derekán roppant ketté, oly tragikusan, hogy mint fiatal házas, feleségének halála aig két héttel előzte meg. Elborult elmével, viaskodva az enyészettel, nem is tudta, hogy hitvese már örökre elbucszott tőle. Ravatalánál megdöbbenéssel kell megállanunk: dolgozott, munkálkodott és elköltözött a boldog, nyugodt élet előtt. Temetése ma délelőtt fél 11 órakor lesz a Kerepesi-úti temető halottasházából a főváros által adományozott díszsírhelyen. A temetésen képviseltetni fogják magukat: az Ujságírók Egyesülete, az Otthoni Irók és Hírlapírók köre, a képviselőház, a Nemzeti munkapárt, Miskolc városa, amelynek az elhunyt képviselője volt, „Borsszem Jankó” szerkesztősége. A Budapesti Ujságírók Egyesülete nevében Herczeg Ferenc elnök tartja az emlékbeszédet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **A korcsmahősök.** Varga Sándor és Troskó Leó hajdunánási lakosok a múlt hó október 3-án Hajdunánáson a Bocskai-üdvözlőben mulatozás közben összeszóalkoztak és ebből kifolyólag Troskó arcul ütötte Varga Sándort. Később az utcán ismét összeszóalkoztak és dulakodni kezdtek, mi közben Varga Sándor előrántotta zsebkését és azzal ellenfelét a mellén, hasán és kezeit összeszurkálta úgy, hogy az okozott sebek 20 napon túl terjedő gyógyulást igényeltek. A debreceni kir. törvényszék bírósága a tegnapi tárgyaláson Varga Sándort súlyos testi sértésért négy havi fogságra ítélte, mely ítélet azonnal jogerős lett.

§ **A csendőrök tolvaja.** — Gulyás Imre szolgálégyent a balmazújvárosi csendőrségnél lóápolóként alkalmazták. Alig hogy beszegődött, április hó 24-én ellopta a Magi Pál csendőr gyűrűjét, majd pedig Darabászt János csendőrtől lopott el egy 24 koronás gyűrűt. A két gyűrűt Debreczenben a Katz-féle zálogházba 11 koronáért elzalogosította. A debreceni kir. törvényszék bírósága a gyűrűtolvajt tegnap 14 napi fogságra ítélte, mely ellen a vádlott és kir. ügyész felebbezték.

§ **Tolvaj cseléd.** Menyhért Róza 23 éves vámospércsi cselédleány július 19-én gazdájától, Juhász Lajos postamestertől több ruhánamút elloptott, amiért a debreceni törvényszék bírósága tegnap 4 napi fogságra ítélte.

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Piac-utca 12. sz. a.

KÖZGAZDASÁG.

Eudapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, dec. 13.

Néhány fillérrel olcsóbb áron elkelt (50 kilogrammonként) 8000 mm. buza.

Rozs, zab és tengeri csendes, változatlan.

A határidőzlet iránya eleinte szilárd volt, mert Amerikából javult jelentés érkezett. Későbbi folyamatban a kulisz realizálására a gabonaneműek pár fillérrel csökkentek. A forgalom mérsékelte volt.

buzza ápr.	11'12—11'05.
buzamáj.	10'99—11'00.
buzza okt.	10'84—10'78.
rozsa ápr.	7'81—7'80.
rozsa okt.	7'80—7'81.
zab ápr.	—
tengeri máj.	5'66—5'65.

Értéktőzsde. Osztrák hitel 668'75 Magyar hitel 862'25. Négy százalékos Magyar koronafőzdek 92'—.

Ingatlanok forgalma.

Czeplédi András veszi a debreceni 5451. szíjtkvben foglalt Vörösmarti-utca 14. számú házat Bak Mihálytól 16.600 koronáért.

Rác Gyula és neje Német Jolán veszik a debreceni 2613. szíjtkvben foglalt Erzsébet-utca 13. számú házat Szalontai István és nejétől 25.000 koronáért.

Zolnai Miklós és neje Bodnár Juliánna veszik a debreceni 6028. szíjtkvben foglalt 82 négyszögöl Csapókeri szőlőt Tokaji Gábor és nejétől 2100 koronáért.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Megifjodott jókedvvel ugrik le a lóról, besiet a majorba.

Ott serény munkában találja minden emberét.

Megtekinti a gazdaságot; befordul az istállóba.

Uj borjukat talál már ott.

Mióta utolszor itt volt, három tehene borjuzott meg.

Az új borjuk pedig nagy bambán mereszti rá szemüket, mintha csodálkoznának, hol jár ő itt.

Kupecznek nagyon megtetszettek a bornyak ebéli csodálkozása.

Derült jókedvvel beszél a tehenésszel, az öreg Kaczolanénak pedig, aki a fejést viszi a majorban, azt mondja, hogy jó egészségben van.

Nilván soha sem fog meghalni, mert az ördögnek sem kell, amire ő ugyan nagyot nevet e talpraesett elmésségen; de az öreg asszony még a kis borjuknál is vadabban mereszti reá a szeméit.

Hogy meri ő azt mondani, hogy ő az ördögnek nem kell?

Kupecz aztán a pajta felé megy, ahol már készen várja őt a gazda, hogy az átveit gabonával beszámoljon neki: de ő jókedvűen elvágja előle a szót.

Csak hagyja abban, majd máskor, — tudja ő már, hogy bizhatik benne és vállára ütögetve, elhagyja őt és befordul a pajtába, ahol csépelnek.

Folytatjuk.

Felelős szerkesztő: PÓSCH DEZSŐ.

**MAGYAR-HORVÁT
TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R.-T.**

**Fiuméből Dalmáciába és
Olaszországba.**

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa) Curzola, Castelnovo és Cattaroig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Catteróig csak 24 óra.

Fiume-Velence: hetenként 6 gyorshajóösszeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként három gyorshajó.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Velencében és Annonában az ottani vonatokkal csatlakozik és pedig Róma, Napoli, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a KÖZPONTI MENETJEGYIRODA, Budapest, (V. Vigadó-tér 1.) és annak összes magyarországi fiókirodája.

**Fővárosi elsőrendű
férfikalap és divatáru**

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatataiba „Főváros” jelige alatt küldendők.

Jegyezze meg magának pontosan azt, hogy a

PATHEPHON

a legjobb és legtökéletesebb beszélő-gép a mely csak létezik.

Tű nélküli játszik, a lemezeket nem karcolja és nem rongálja.

Követelje határozottan, hogy a kereskedő Önnek egy tű nélküli Pathephonon játszon.

A PATHÉ FRÈRES, PARIS
világhírű cég gyártmánya.

Minden jobb kereskedőnél kapható
Katalógus ingyen és bérmentve.

Remek új magyar felvételek.

PATHE FRÈRES
WIEN, I.,
KOLOWRAT-RING 9.

Paris, London, Wien, Berlin, Moskva
Szt. Petervár, Odessa, Brüssel,
Amsterdam, Barcelona, Milánó,
Lissabon, Bombay, Cakutta, Singa-
pore, Shanghai, Tokio stb.

Telefon 330.

Alapított 1901-ben.

Telefon 330.

Norovitz Zsigmond könyvnyomda

Debreczen, Piac-utca 12. szám (Stenczinger-ház)

Készít mindennemű

Könyvnyomdai
munkát

u. m.

NÉVJEGYEKET,
ELJEGYZÉSI, ESKÜVŐI
ÉS BÁLI MEGHIVÓKAT,
Számlákat, Körleveleket, Röp-
iratokat, Szépirodalmi és tudomá-
nyos műveket, Falragaszok-
kat, Gyászjelentéseket, Üzleti
kártyákat, Cégnomásu levél-
papir és borítékokat, Árjegy-
zékeket, Czimkéket stb. stb.

a legjutányosabb árban.

Hirlapkiadó
vállalatában

megjelenik:

Debreczen város legrégebb és
a függetlenségi és 48-as párt
: : hivatalos lapja, a : :

DEBRECZEN.

Debreczen város és Hajdu-
vármegye egyetlen, délután
megjelenő politikai napilapja az

ESTI HIRLAP

Mindkét napi lapra hirdetések a
legjutányosabb árban felvételnek.

IRODAI PAPIROK, IRÓSZEREK, ÜZLETI KÖNYVEK ELISMERT LEGJUTÁNYOSABB ÁRBAN.

Bosznay J. és Társa

Debreczen, Kosuth-utca 5
divat és szőnyegáruházának
karácsonyi vására
óriási feltűnést

kelt!

Szenzáció számba mennek:

Himzett Batiszt ruhák. Egy teljes ruha, fehér és szép világos színekben alkalmi vagy farsangi ruhákra
most csak frt 5.-, 6.50 és 7.50.

Himzett Vászon ruhák. Egy teljes ruha, leginkább fehér és ecru színben alkalmi, vagy farsangi ruhákra
most csak frt 5.-

Csipeszövetek. Bluzokra és Ruhabevezásokra
most csak 45, 65 és 75 kr.

Himzett Batisztok. Gyönyörű szép mintákban
most csak 39 kr.

Az áruk minősége elsőrendű!

Minták vidékre bérmentve.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb fogfájást is megszünteti, ára 70 fillér.

Tynkszem irtó, 2—3 nap alatt minden bőrkeményedést megszüntet, ára 70 fillér.

Fagybalzsam, a legerősebb fagyot és az ezzel járó viszketegséget azonnal megszünteti, ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balázs Ödön utóda**Harsányi Lajos**

„Reménységhez“ címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. szám.

Uj! Uj! Uj!
Ruhakölcsönző Intézet

LATINKA LAJOS

szabó, vegyíztisztító és javító Intézete

BATTYANYI-UTCA 12.

Ruhakölcsönző vállalata. Mindennemű jelmez és alkalmi ruhák nagy választékban. — Színi előadásokra, szüreti és álarcos alkalmakra. — Vidékre is csekély díjért kölcsön kaphatók.
Külön osztály. Uraságoktól levetett ruhákat a legmagasabb árakban veszek s rendbe hozva olcsón árusítom.

Öltönyök 1 órán belül szépen kivasalhatnak
1 kor. 20 fillérért.

Becses pártfogást kér

Latinka Lajos.

OLCSÓ ÁRAK!

Olcsó árban lehet vásárolni!

ZAVATZKY LEO

Debreczen, ideiglenes Barak
a **Bikával szemben.**

Szövet, flanel, csipke, selyem-Blouzok, gyermek-ruha, téli alsó tricót, keztüő, harisnya, csipke, szalag.

Női és férfi fehérnemű
nagy választékban.

Művirág!

Kézitáska!

ÉRCZY KÁLMÁN

gépjavító ipartelege

Debreczen, Hatvan-utca 53.

Van szerencsém tudomásul adni, hogy Debreczen, Hatvan-utca 53. szám alatt szabadalmazott löpatkógyárammal egybekötve egy nagyobb szabású **gépjavító iparteleg** és **gazdasági gépraktárt** létesítettem, továbbá sikerült a Pály-féle nyers **olaj motorgyár** kizárólagos képviselőletét megnyernem.

Ipartelegem a legmodernebb gépekkel van felszerelve, úgy, hogy mindennemű gépek, cséplő garnitúrák szakszerű kijavítására malomberendezések átalakítására, kazán szerelések, javítások és befalazások szakszerű eszközölkészésre, tüzszekrények készítésére, mindenféle repedések és törések gyors **hegesztésére**, mezei vasutak felépítésére vállalkozom. S midőn szolgáltatásomat felajánlom, ígérem, hogy jó munkát és pontos kiszolgálást nyújtok mérsékelt díjazásért. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Érczy Kálmán.**Elejétől végig egyforma**

éles és tiszta lenyomatot ad, az írógép betűit **se nem tömő**, minőség tekintetében felülmúlhatatlan magyar gyártmányu

Hungária-írógép-szalag

az összes rendszertű gépekhez.

Az állami és közigazgatási hivatalok részére miniszteri rendelettel ajánlva.

Gyártja: **Herczeg és Geiger**
vegyészeti gyára, Budapest.

Kapható **Egry és Kulcsár** czégnél
DEBRECZEN.

Apró hirdetések.

28 KRAJCÁRÉRT fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debreczen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alsósoknyák, kötények, gyermekruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított áron beszeresethetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piac-u. 9. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

CZIMBALOMÓRÁKAT ad jutányos árért Lápossy Hegedűs Sarolta okleveles cimbalomtanító. Péterfia-u. 61. sz. a.

3928. tkv. sz.
1910.

Árverési hirdetmény.

A püspökladányi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak Tar István jogutóda Kirják Andrásné végrehajtást szenvedő elleni 225 kor. 39 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék (a p.-ladányi kir. járásbiróság) területén lévő, Nádudvar községében fekvő, a nádudvari 2625. sz. betétben A. + 1. sor 7494. hrsz. alatt felvett 17 hold 400 □-öl területű Mihályhalom dűlőben fekvő szántóra az árverést 1672 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1910. évi december hó 30. napján délelőtt 10 órakor** Nádudvar községében tartandó nyilvános árverésen annak $\frac{2}{3}$ -ánál alacsonyabb áron alól, eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 167 kor. 20 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt P.-Ladány, 1910. évi október hó 14. napján.

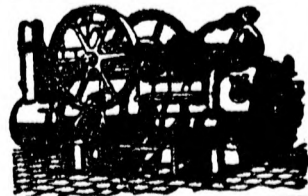
Dr. Tikos, sk
járásbiró.

Linx 1909: aranyérem; legnagyobb kifizetés

R. WOLF MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:

Boros Artur öv. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkeres és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gőzzel
működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Óravezetés 700 000 lóerőn felül